

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«ВІДКРИТІ ДАНІ І ЦИФРОВІ
ПЛАТФОРМИ ДОСЛІДНИКА»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

А «Освіта»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

А1 «Освітні науки»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Другий (магістерський)

**Освітньо-професійна
програма**

Педагогіка вищої школи

Мова навчання

Українська

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«25» червня 2025 року протокол № 6

**Введено в дію наказом директорки
Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти
від «26» червня 2025 року № 01-01/19-О.Д.
Директорі Вікторія СИДОРЕНКО**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВІДКРИТІ ДАНІ І ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ДОСЛІДНИКА»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	А «Освіта»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	А1 «Освітні науки»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма	Педагогіка вищої школи
Мова навчання	Українська

Біла Церква 2025

Робочу програму з навчальної дисципліни «**Відкриті дані і цифрові платформи дослідника**» складено відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» спеціальності А1 «Освітні науки» галузі знань А «Освіта» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та з врахуванням вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 11 травня 2021 року № 520).

Робочу програму розроблено на основі «Положення про робочу програму навчальної дисципліни у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти».

Автор-укладач робочої програми:

Карташова Любов Андріївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
педагогіки, психології та менеджменту
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 6 від 03 червня 2025 р.)

Рекомендовано на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності
та якості вищої освіти
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 9 від 13 червня 2025 р.)

Затверджено Вченою радою
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 6 від 25 червня 2025 р.)

Завідувач кафедри
педагогіки, психології та
менеджменту

Юлія ГЕРАСИМЕНКО

Гарант ОПП «Педагогіка
вищої школи», кандидат
педагогічних наук, доцент

Володимир КУЛШОВ

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВІДКРИТІ ДАНІ І ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ДОСЛІДНИКА».....	7
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	11
7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	11
8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	12
9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	12
10. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ.....	14
11. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВІДКРИТІ ДАНІ І ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ДОСЛІДНИКА».....	15
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	17

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань А «Освіта»	Вибіркова
		<i>Рік підготовки:</i>
Загальна кількість академічних годин – 120	Спеціальність А1 «Освітні науки»	1
		<i>Семестр</i>
		2
		Лекції
	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	8 год.
		Практичні
		8 год.
		Самостійна робота
		104 год.
		Підсумковий контроль: залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування в здобувачів освіти здатності автономно й відповідально працювати з відкритими даними, опанувати сучасні цифрові платформи та інструменти для збирання, обробки, аналізу, візуалізації й поширення результатів наукових досліджень в екосистемі відкритої науки.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

1. Поглибити розуміння концепцій відкритих даних, відкритої науки та FAIR-принципів у контексті сучасних наукових комунікацій і дослідницької інфраструктури.

2. Розвинути вміння критично оцінювати якість, надійність і репрезентативність відкритих даних та інтегрувати їх у власні емпіричні дослідження й методологічні підходи.

3. Навчити ефективно використовувати цифрові платформи дослідника (репозиторії даних, наукометричні системи, платформи для колаборації, візуалізації та аналізу) для підвищення видимості, відкритості та впливу наукових результатів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- концепції відкритих даних, відкритої науки та FAIR принципи, їх значення для наукових комунікацій та управління дослідницькими даними;

- основні типи й джерела відкритих даних (національні та міжнародні портали, репозиторії, відкриті реєстри) та їхні можливості для наукових досліджень;
- засади управління дослідницькими даними, структуру та призначення плану управління даними (Data Management Plan);
- функціонал цифрових платформ дослідника (репозиторії даних, наукометричні системи, інструменти колаборації, аналізу й візуалізації) для підвищення видимості та впливу наукових результатів;
- етичні, правові й ліцензійні засади роботи з даними (авторське право, відкриті ліцензії, захист персональних даних, вимоги грантодавців і інституційної політики).

уміти:

- знаходити, відбирати та критично оцінювати якість, надійність і репрезентативність відкритих даних для вирішення дослідницьких завдань на магістерському рівні;
- інтегрувати відкриті дані у власні емпіричні дослідження, узгоджуючи їх із обраною методологією та забезпечуючи відтворюваність результатів;
- ефективно використовувати цифрові платформи дослідника (репозиторії, профілі дослідника, сервіси аналізу та візуалізації, колаборативні інструменти) для публікації, поширення й промоції результатів досліджень;
- ухвалювати обґрунтовані етичні та правові рішення щодо анонімізації, ліцензування, рівня відкритості даних і дотримання вимог національного та міжнародного регулювання.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні soft skills:

- *критичне мислення та аналітичність*: уміння ставити запитання до даних, бачити обмеження й ризики інтерпретації;
- *командна робота й колаборація в цифровому середовищі*: спільні дослідницькі проекти, використання онлайн-платформ для співпраці;
- *комунікація результатів досліджень для різних аудиторій*: наукова спільнота, стейкхолдери з опорою на дані й візуалізації;
- *цифрова та дата-грамотність* як основа відповідального прийняття рішень, аргументації та участі у відкритій науці;
- *самоорганізація й відповідальність* у виконанні дослідницьких завдань: планування етапів роботи з даними, дотримання дедлайнів, етичних вимог і стандартів якості.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВІДКРИТІ ДАНІ І ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ДОСЛІДНИКА»

Тема 1. Відкрита наука, відкриті дані та FAIR-принципи

Сутність відкритої науки й відкритих даних, мотивації до відкриття, базові поняття. FAIR-принципи, їхня роль у забезпеченні знаходжуваності, доступності, інтероперабельності та повторного використання даних.

Тема 2. Життєвий цикл дослідницьких даних і управління даними

Етапи життєвого циклу даних (планування, збирання, обробка, документування, зберігання, поширення, повторне використання). План управління даними (Data Management Plan), вимоги грантодавців, інституційні політики, приклади DMP.

Тема 3. Репозиторії, відкриті дані та цифрові платформи дослідника

Джерела й репозиторії відкритих даних (портали, реєстри, тематичні сховища), критерії вибору надійних джерел і оцінки якості. Цифрові платформи дослідника: профілі (ORCID тощо), наукометричні системи, інфраструктура відкритої науки, базові інструменти аналізу та візуалізації даних.

Тема 4. Етичні, правові аспекти та комунікація результатів у середовищі відкритої науки

Захист персональних і чутливих даних, анонімізація, відкриті ліцензії, умови повторного використання даних. Стратегії представлення й промоції результатів досліджень: відкриті дані, відкритий доступ до публікацій, наукові соціальні мережі, формування відкритого дослідницького профілю.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів, тем	Усього	Кількість годин			
		Заочна форма			Самостійна робота
		Лекції	Практичні	Семінарські	
Тема 1. Відкрита наука, відкриті дані та FAIR-принципи.		2	2		28
Тема 2. Життєвий цикл дослідницьких даних і управління даними.		2	2		24
Тема 3. Репозиторії, відкриті дані та цифрові платформи дослідника.		2	2		28

Тема 4. Етичні, правові аспекти та комунікація результатів у середовищі відкритої науки.		2	2		24
Разом	120	8	8		104

5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Тема 1. Відкрита наука, відкриті дані та FAIR-принципи Сутність відкритої науки й відкритих даних, мотивації до відкриття, базові поняття. FAIR-принципи, їхня роль у забезпеченні знаходжуваності, доступності, інтероперабельності та повторного використання даних.	2
Тема 2. Життєвий цикл дослідницьких даних і управління даними Етапи життєвого циклу даних (планування, збирання, обробка, документування, зберігання, поширення, повторне використання). План управління даними (Data Management Plan), вимоги грантодавців, інституційні політики, приклади DMP.	2
Тема 3. Репозиторії, відкриті дані та цифрові платформи дослідника Джерела й репозиторії відкритих даних (портали, реєстри, тематичні сховища), критерії вибору надійних джерел і оцінки якості. Цифрові платформи дослідника: профілі (ORCID тощо), наукометричні системи, інфраструктура відкритої науки, базові інструменти аналізу та візуалізації даних.	2
Тема 4. Етичні, правові аспекти та комунікація результатів у середовищі відкритої науки Захист персональних і чутливих даних, анонімізація, відкриті ліцензії, умови повторного використання даних. Стратегії представлення й промоції результатів досліджень: відкриті дані, відкритий доступ до публікацій, наукові соціальні мережі, формування відкритого дослідницького профілю.	2

5.2. Практичні заняття

№ з/п	Тема і зміст практичного заняття	К-ть годин
1.	Тема 1. Відкрита наука, відкриті дані та FAIR-принципи Аналіз реальних політик відкритої науки/відкритих даних 1–2 університетів або фондів (у малих групах) з короткою презентацією висновків. Кейс-аналіз: оцінити, чи відповідає опис вибраного набору даних FAIR-принципам (студенти обирають набір з	2

	репозиторію і заповнюють «FAIR-checklist»).	
	Дискусія «Вигоди й ризику відкритості даних у галузі, до якої відноситься моя діяльність»: підготовка аргументованої позиції та її захист.	
2.	Тема 2. Життєвий цикл дослідницьких даних і управління даними Побудова схеми життєвого циклу даних для власного (або типового) магістерського дослідження з фіксацією етапів, форматів і відповідальних. Розробка чернетки Data Management Plan: студенти отримують шаблон DMP і заповнюють ключові розділи для свого проєкту (типи даних, зберігання, резервування, відкриття). Аналіз прикладів DMP (короткі фрагменти): виявлення сильних і слабких сторін, обговорення типових помилок.	2
3.	Тема 3. Репозиторії, відкриті дані та цифрові платформи дослідника Пошук і завантаження наборів відкритих даних з 2–3 обраних репозиторіїв/порталів, оцінка їх якості (повнота, актуальність, метадані) за заданими критеріями. Створення або оновлення власного профілю дослідника (ORCID, Google Scholar чи інша система): додавання публікацій, налаштування ідентифікаторів. Міні-проєкт: простий опис і первинна візуалізація знайдених відкритих даних (графік, діаграма або дашборд у доступному інструменті) з коротким текстовим коментарем.	2
4.	Тема 4. Етичні, правові аспекти та комунікація результатів у середовищі відкритої науки Робота з кейсами: розбір ситуацій, пов'язаних із персональними/чутливими даними, анонімізацією, порушенням конфіденційності; формулювання етичного рішення. Вибір і обґрунтування відкритої ліцензії (Creative Commons тощо) для власного набору даних або навчального прикладу. Підготовка короткого публічного опису набору даних або результатів дослідження (анотація + 1–2 візуалізації) для розміщення в репозиторії чи на сайті проєкту; обговорення потенційних цільових аудиторій.	2

5.3. Самостійна робота

1.	Тема 1. Відкрита наука, відкриті дані та FAIR-принципи 1.1. Зробити огляд політики відкритих даних / відкритої науки обраного університету чи фонду та підготувати	28

	коротку презентацію висновків. 1.2. Підібрати реальний набір відкритих даних у репозиторії та заповнити для нього FAIR-checklist (оцінка за кожним принципом). 1.3. Підготувати письмову позицію (1 сторінка) щодо вигод і ризиків відкриття даних у вашій галузі та представити її в аудиторії.	
2.	Тема 2. Життєвий цикл дослідницьких даних і управління даними 1.1. Зробити схему життєвого циклу даних для власного магістерського дослідження з описом етапів, форматів даних і місць зберігання. 1.2. Підготувати чернетку плану управління даними (DMP) для свого дослідницького проєкту, заповнивши основні розділи шаблону. 1.3. Проаналізувати 1–2 приклади фрагментів DMP і зробити письмові рекомендації щодо їх удосконалення.	24
3.	Тема 3. Репозиторії, відкриті дані та цифрові платформи дослідника 1.1. Зробити підбір щонайменше двох наборів відкритих даних з різних репозиторіїв, оцінити їх якість за заданими критеріями та оформити коротку таблицю-звіт. 1.2. Створити або оновити власний профіль дослідника (наприклад, ORCID / Google Scholar): додати актуальні публікації й налаштувати основні параметри. 1.3. Підготувати просту візуалізацію (графік, діаграму) на основі обраного набору відкритих даних і короткий текстовий коментар до неї (0,5–1 сторінка).	28
4.	Тема 4. Етичні, правові аспекти та комунікація результатів у середовищі відкритої науки 1.1. Зробити аналіз кейсу, пов'язаного з персональними/чутливими даними (наданого викладачем), і підготувати письмове обґрунтування етичного рішення. 1.2. Підібрати відповідну відкриту ліцензію (Creative Commons тощо) для власного гіпотетичного або реального набору даних і підготувати коротке пояснення вибору. 1.3. Підготувати публічний опис (анотацію) власного набору даних або результатів дослідження з 1–2 візуалізаціями для подальшого розміщення в репозиторії / на сайті проєкту.	24

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни «Відкриті дані і цифрові платформи дослідника» застосовується комплексний підхід, що поєднує різноманітні навчальні технології і засоби.

На лекціях матеріал подається структуровано, з акцентом на ключових поняттях відкритої науки, відкритих даних, FAIR-принципах, а також на розвитку soft skills дослідника (критичне мислення, комунікація, командна робота). Здобувачі залучаються до обговорення кейсів, міні-дискусій, аналізу реальних політик і практик у сфері відкритих даних.

На практичних заняттях основний акцент робиться на виконанні проектно-орієнтованих, дослідницьких та командних завдань: пошук і оцінювання наборів відкритих даних, розробка планів управління даними, робота з цифровими платформами й інструментами візуалізації, підготовка публічних описів і презентацій. Використовуються елементи відкритої та цифрової педагогіки: робота з відкритими ресурсами, публічні результати завдань, взаємооцінювання й рефлексія.

Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями, розвиток дослідницьких навичок, створення аналітичних оглядів, порівняльних таблиць, написання есе, аналіз кейсів, письмових творчих робіт, міні-проектів за темами навчальної дисципліни.

В умовах дистанційної моделі навчання активно використовуються сучасні технології. Інтерактивні лекції та семінари проводяться з допомогою хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365. Платформа Microsoft Teams застосовується для виконання самостійних дослідницьких і тестових завдань. Для оперативного зв'язку та обміну матеріалами використовується месенджер Viber. Онлайн-опитування та тестування проводяться за допомогою Google Forms.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Відкриті дані і цифрові платформи дослідника» включає *поточне оцінювання* (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання).

Поточний контроль передбачає оцінювання:

- результатів аналізу навчально-методичних і довідкових матеріалів;
- участі в дискусії під час лекційних занять;
- підготовки виступу до занять із презентацією (чи без);
- підготовки індивідуальних дослідницьких та творчих завдань за вибором здобувачів вищої освіти.

Конкретні форми поточного контролю.

Усні форми поточного контролю: фронтальне опитування з ключових питань, індивідуальне усне опитування після аналізу практичних завдань та

роботи з відкритими ресурсами, участь у дискусіях і обговореннях, аргументування позиції у міні-дебатах на занятті, рефлексивні усні звіти.

Письмові форми поточного контролю: аналітичні роботи за науковими джерелами за тематикою дисципліни, письмові практичні завдання, оцінювання індивідуальних завдань, есе, тестові завдання (вибір однієї відповіді, множинний вибір, встановлення відповідності), підготовка публічних описів та презентацій.

Практичні форми поточного контролю: моделювання та аналіз практичних кейсів, створення освітніх міні-проектів, тренінгові вправи, моделювання групової командної роботи, формулювання результатів навчання.

Презентації з використанням мультимедійних засобів: представлення результатів аналізу професійно-педагогічних ситуацій.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку. Залік включає:

- теоретичні питання для перевірки знання та розуміння концептуальних положень дисципліни;
- практичні завдання для перевірки використання елементів відкритої та цифрової педагогіки, роботи з відкритими ресурсами.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Бали за лекції враховують такі показники: активність участі здобувача у дискусіях, самостійна підготовка виступів з тем, винесених на самостійне опрацювання, виконання завдань для самоперевірки, опрацювання додаткових матеріалів з тем курсу.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконання практичних завдань, усні виступи з доповіддю, опрацювання джерел, розробку та захист індивідуальних або групових міні-проектів, підготовку презентацій за обраними темами, активність під час дискусій і виконання практичних завдань (аналіз кейсів, рольові ігри).

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, написання есе, підготовку презентацій (інших візуальних матеріалів з дисципліни), опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, активність самостійної пошукової роботи.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів роботи здобувачів освіти відбувається за **100 бальною шкалою**. Вага оцінки за кожен вид навчальної роботи та відповідну тему відображена у таблиці.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

№ теми	1	2	3	4	Разом
Види навчальної роботи					
Лекції	1	1	1	1	4
Практичні заняття	8	8	8	8	32
Самостійна робота	10	9	11	9	39
Залік					25
Загальний бал					100

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за 100 бальною шкалою згідно наступних критеріїв:

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«82-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«74-81 балів» – здобувач вищої освіти у переважній більшості володіє навчальним матеріалом, викладає його під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому більшість обов'язкової літератури. Але при викладанні питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неточності та помилки.

«60-73 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 60 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання і зробити узагальнювальні висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни впродовж навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації в програмах Microsoft Office Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Ютуб та публічні відеолекції в записі.

3. Роздавальні матеріали – табличні і схематичні основи, інфографіка тощо.

4. Засоби зворотного зв'язку – хмарний сервіс Microsoft Teams платформи Office 365, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.

5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365, Навчально-інформаційний портал БІНПО, єдина освітньо-цифрова екосистема БІНПО.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення з використанням технологій дистанційного навчання:

- мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

11. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВІДКРИТІ ДАНІ І ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ДОСЛІДНИКА»

1. Поняття відкритої науки: основні цілі, принципи та складові.
2. Відкриті дані: визначення, ключові характеристики та приклади.
3. Чим відкриті дані відрізняються від закритих та обмежено доступних даних?
4. FAIR-принципи: зміст аббревіатури та загальна характеристика.
5. Принцип Findable (знаходжуваність): які вимоги висуваються до даних?
6. Принцип Accessible (доступність): які аспекти доступу до даних він охоплює?
7. Принцип Interoperable (інтероперабельність): чому важливі стандарти та формати?
8. Принцип Reusable (повторне використання): які умови забезпечують можливість повторного використання даних?
9. Які переваги використання відкритих даних для дослідника та суспільства?
10. Які ризики й обмеження можуть виникати при використанні відкритих даних?
11. Життєвий цикл дослідницьких даних: основні етапи та їх характеристика.
12. Що таке план управління даними (Data Management Plan, DMP) і з якою метою він розробляється?
13. Основні розділи типового DMP (типи даних, зберігання, безпека, відкриття, ліцензування тощо).
14. Типи дослідницьких даних (кількісні, якісні, первинні, вторинні) та особливості роботи з ними.
15. Метадані: визначення, роль і основні елементи для опису набору даних.
16. Що таке стандарти метаданих і чому вони важливі для відкритих даних?

17. Принципи організації, структуризації та іменування файлів у дослідницькому проєкті.
18. Підходи до резервного копіювання та довгострокового зберігання дослідницьких даних.
19. Які вимоги до управління даними часто висувають грантодавці та наукові фонди?
20. Які інституційні політики щодо дослідницьких даних можуть існувати в університеті?
21. Види репозиторіїв відкритих даних: інституційні, тематичні, загальні, урядові портали.
22. Які критерії вибору репозиторію або порталу для розміщення чи пошуку даних?
23. Дані високої цінності (high-value datasets): поняття, приклади та значення.
24. Які кроки включає процес пошуку та завантаження відкритих даних з публічного порталу?
25. Критерії оцінювання якості даних.
26. Що таке упередженість (bias) у даних і чому її важливо враховувати?
27. Цифрові профілі дослідника ORCID, ResearcherID ін.: призначення та основні можливості.
28. Наукометричні бази та індекси Scopus, Web of Science, Google Scholar тощо: їх роль у науковій комунікації.
29. Відкриті дослідницькі платформи (open research platforms): суть та приклади застосування.
30. Інструменти аналізу та візуалізації даних як складова відкритих досліджень (основні можливості та приклади).
31. Основні етичні принципи роботи з дослідницькими даними.
32. Персональні та чутливі дані: визначення, приклади та особливості роботи з ними.
33. Методи анонімізації та псевдонімізації даних перед їх відкриттям.
34. Авторське право та права інтелектуальної власності щодо даних: ключові положення для дослідника.
35. Відкриті ліцензії Creative Commons, Open Data Commons тощо: види, відмінності та сфери застосування.
36. Як обрати відповідну відкриту ліцензію для набору дослідницьких даних?
37. Поняття «відкритий доступ» (open access) до публікацій і його зв'язок із відкритими даними.
38. Які канали комунікації результатів досліджень у середовищі відкритої науки (репозиторії, журнали відкритого доступу, наукові соцмережі)?
39. Які навички та компетентності потрібні досліднику для ефективної роботи з відкритими даними та цифровими платформами?

40. Роль дослідника у формуванні культури відкритих даних і просуванні принципів відкритої науки в академічній спільноті.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Відкриті наукові практики : навч. посіб. / за заг. ред. П. Жежнич, О. Березка. Житомир : Бук-Друк, 2024. 400 с. URL: <https://zenodo.org/records/14641435>
2. Відкрита наука. Вступний посібник / ред. А. Володко, З. Вьорогурська. Варшава ; Прага, 2023. 73 с. URL: <https://zenodo.org/records/10370739>
3. Відкриті дані для міст. Практичний аспект : посібник / А. Савчук, Р. Величко. Київ : Дані міст, 2019. 68 с. URL: <https://surl.li/ncivpx>

Допоміжні:

1. Цикл управління дослідницькими даними : електрон. посіб. Київ : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2025. URL: <https://surl.li/semcty>
2. Відкриті наукові практики : навчальний посібник. This handbook is the output of the OPTIMA project (Open Practices, Transparency and Integrity for Modern Academia) Programme: Erasmus+ Key Action: Cooperation for innovation and the exchange of good practices Action Type: Capacity building in higher education Project Reference: 618940-EPP-1-2020-1-UA-EPPKA2-CBHE-JP
3. Матеріали тренінгу по роботі з відкритими даними [Електронний ресурс]. Єдиний державний вебпортал відкритих даних Data.gov.ua. 2021. URL: <https://surl.li/epruim>
4. Навчальні презентації. Як реально працює відкрита наука: поширюємо препринти, програмний код та вихідні дані [How open science really works: sharing preprints, programme code and raw data]. DOI:10.13140/RG.2.2.10231.84647
5. Князева, І. А. Відкрита наука сьогодні: виклики та перспективи (Open science today: challenges and prospects) [Електронний ресурс] / І. А. Князева, ін. 2024. URL: <https://surl.li/zdsrly>

Інформаційні ресурси:

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://dnpb.gov.ua>
2. Електронна бібліотека НАПН України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>
3. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Закон України «Про освіту»: [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
5. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: www.mon.gov.ua
6. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://binpo.com.ua>

